

Lausunto

1 (3)

4.12.2020

VN/1985/2020
-OKM-296

EK:n lausunto ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen

Kirjoita tähän

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen. Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lämpimästi lausuntopyyntöä, ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) muuttamisesta

Ehdotetut muutokset liittyvät suoraan asetuksen päivittämiseen vastaamaan tulevaa tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, eikä EK:lla ole niihin liittyen huomautettavaa.

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) muuttamisesta

EK pitää ehdotettua 10 a §:n sääntelyä opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista erittäin ongelmallisena, eikä ehdotettua sääntelyä tulisi viedä eteenpäin. Esitetty tapa säädellä lähiopetuksen keskimääräistä vähimmäismäärää ei palvele sen enempää työelämän, opiskelijan kuin koulutuksen järjestäjänkään etua.

Ehdotus vaarantaa vakavasti ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuden ja on siten ilmeisessä ristiriidassa ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja tavoitteiden kanssa. Yritysten kannalta tämänkaltaiset muutokset lisäävät entisestään huolta osaavan työvoiman saatavuudesta. Varsinkin, kun jatkossa on ilmeinen riski siitä, että ammatillisen koulutuksen resursseja joudutaan kohdentamaan perusosaamisen puutteiden paikkaamiseen.

Koulutuksen järjestäjien kannalta ehdotus kaventaa pedagogisia mahdollisuuksia liittyen osaamisen hankkimiseen ammatillisessa koulutuksessa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin suoritusrahoitus ja vaikuttavuusrahoitus

Osaaminen ja digi & HR
Mikko Vieltojärvi

4.12.2020

VN/1985/2020
-OKM-296

luovat koulutuksen järjestäjille kannusteen huolehtia riittävästä opetuksesta jokaiselle opiskelijalle. Rahoitusmallin muuttaminen kesken siirtymäkauden on osaltaan heikentänyt tätä ohjausvaikutusta, eikä ehdotetun kaltainen sääntely opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista lisää kannusteita kehittää yksilöllisiä opintopolkuja. Pikemminkin päinvastoin.

Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuden lähtökohtana on ajasta, paikasta ja osaamisen hankkimistavasta riippumaton oppiminen, joka perustuu henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan eli HOKSiin. HOKSissa määritellään opiskelijan yksilölliset osaamisen tunnistamista, tunnustamista, hankkimista, kehittymistä ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot. On mahdotonta nähdä kestäviä perusteita sille, miksi tämän lisäksi tarvittaisiin vielä erillistä säätelyä opetuksen ja ohjauksen riittävästä määrästä.

Henkilökohtaistamisen ideana on, että opiskelija opiskelee vain sellaista, mistä hänellä ei vielä ole osaamista. Opiskeluaika määräytyy yksilöllisen opiskelutarpeen mukaan, ja jokainen opiskelija etenee opinnoissaan joustavasti omaan tahtiinsa. HOKS takaa opiskelijan oikeudet ja mahdollisuudet hankkia itselleen osaamista monipuolisissa oppimisympäristöissä, esimerkiksi työpajalla, oppilaitoksessa ja virtuaalisissa oppimisympäristöissä.

On myös tärkeää muistaa, että ammatillisen koulutuksen opiskelijoista suurin osa on aikuisia. Myös jatkettun oppivelvollisuuden piirissä olevat opiskelijat ovat hyvin moninainen joukko. Ammatillisen koulutuksen uudistuksessa opiskelijoiden moninaisuus huomioitiin nimenomaisesti henkilökohtaisen kautta.

CEDEFOPin julkaisemassa eurooppalaisessa ammattitaitoindexissä Suomi on suorastaan ylivoimainen "skills development" -mittarilla saaden 90 pistettä, kun toiseksi paras maa Sveitsi saa 77 pistettä. Myös OECD on nostanut tuoreimmassa Education at a Glance -raportissa Suomen ammatillisen koulutuksen esimerkiksi muille maille. Nämä vertailut eivät ole pelkkää maabrändikuvan vahvistamista, vaan kertovat suoraan siitä kuinka osaavaa työvoimaa suomalaiset yritykset saavat. Ammatillisen koulutuksen vahvuuksien, kuten osaamisperustaisuuden, rappeuttaminen riskeeraa vakavasti Suomen menestyksen näissä vertailuissa jatkossa.

EK pitää tärkeänä, että ammatillisesta koulutuksesta annettuun asetukseen tehdään vain uuden tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen edellyttämät muutokset. Niihin liittyen EK:lla ei ole huomautettavaa.

Valtioneuvoston asetukseksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) muuttamisesta

EK:lla ei ole huomautettavaa liittyen ehdotettuihin muutoksiin opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettuun asetukseen.

Osaaminen ja digi & HR
Mikko Vieltojärvi

4.12.2020

VN/1985/2020
-OKM-296

Valtioneuvoston asetukseksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009) muuttamisesta

EK:lla ei ole huomautettavaa liittyen ehdotettuihin muutoksiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun asetukseen

Lausunnon sisältö tiivistetysti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lla ei ole huomautettavaa liittyen tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen liittyviin asetusmuutoksiin. Sen sijaan EK vastustaa ehdottomasti ammatillisesta koulutuksesta annettuun asetukseen ehdotettua muutosta opetuksen ja ohjauksen riittävän määrän arvioinnista.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Taina Susiluoto
Johtaja